

មើលទង់ជ័យពុទ្ធសាសនា មើលព្យាបាទជាតិកម្ពុជាក្រោម

អត្ថបទវិភាគរបស់វិទ្យុសំឡេងកម្ពុជាក្រោម

ចេញផ្សាយថ្ងៃទី ១៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៧

ដោយ ថាច់ ប្រីជា ធឿន

នៅថ្ងៃទី ៧, ៨ និងទី ៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៧ កន្លងទៅនេះ គណៈមន្ត្រីសង្ឃខេត្ត ព្រះត្រពាំង បានចាត់តាំងកម្មវិធីប្រឡងរួមខេត្ត បញ្ចប់ថ្នាក់ពុទ្ធិកសិក្សាបឋមភូមិ និង ទុតិយភូមិ នាវត្តតាលភិវិឌ្ឍមានជ័យសេរីវិង្សរាម (រំដួល) បិតនៅក្នុងស្រុកថ្មវី ខេត្ត ព្រះត្រពាំង ។ ឆ្នាំសិក្សាពុទ្ធសករាជ ២៥៦០ គ្រិស្តសករាជ ២០១៦-២០១៧ នេះ វត្តរំដួល បានធ្វើជាម្ចាស់ផ្ទះ ក្នុងការរៀបចំមណ្ឌលប្រឡងសម្រាប់ទទួលសមណសិស្ស និងសិស្ស ប្រុសស្រីដែលជាយុវជនមកពីវត្តនានានៅក្នុងខេត្តព្រះត្រពាំង ។ កម្មវិធីនេះ គណៈកម្មការ រៀបចំមណ្ឌលប្រឡងបានរៀបចំ និងតុបតែងវេទិកាប្រកាសលទ្ធផលយ៉ាងស្រស់ស្អាតប្រ កបលក្ខណៈជាតិ និងសាសនា ដែលមានទ្រង់ទ្រាយប្រាសាទបន្ទាយស្រី ហើយមានដាក់ ទង់ជ័យពុទ្ធសាសនានៅចំកណ្តាលវេទិកា បានធ្វើឱ្យរំលេចនូវពណ៌ ខៀវ លឿង ក្រហម ដែលជាពណ៌នៃទង់ជាតិកម្ពុជាក្រោមយ៉ាងច្បាស់ក្រឡេតគួរជាទីមោទនៈពន់ពេក ។ ពេល បានឃើញរូបភាពនៃវេទិកាប្រកាសលទ្ធផលមនុស្សម្នាក់ភើបចិត្តគ្រប់គ្នា ប៉ុន្តែក្រោយមក មានព័ត៌មានតាមបណ្តាញសង្គម Facebook ផ្សាយថា មានមនុស្សឱ្យរុះរើចេញដោយសារ វេទិកានេះ មើលទៅឃើញទង់ជាតិកម្ពុជាក្រោមច្បាស់ពេក បណ្តាលឱ្យមន្ត្រីសង្ឃគ្រប់អង្គ មិនហ៊ានឡើងគង់នៅលើវេទិកានេះ ហើយនាំគ្នាគង់នៅខាងក្រោមមុខវេទិកាវិញ ព្រោះ ខ្លាចរដ្ឋាភិបាលយួនចោទប្រកាន់បញ្ហាផ្សេងៗជាដើម ។ ក្រោយមក គណៈកម្មការរៀប ចំបានវេតុផ្តាសម្រាប់តម្កល់ពុទ្ធបដិមាចេញពីមុខទង់ជ័យពុទ្ធសាសនា ដើម្បីឱ្យមើលឃើញ ច្បាស់ ពណ៌ទាំង ៦ នៃទង់ជ័យពុទ្ធសាសនា គឺ ខៀវ លឿង ក្រហម ស ហង្សបាទ និងពណ៌ ភ្លឺផ្អែក ទើបមន្ត្រីសង្ឃហ៊ានឡើងគង់លើវេទិកានោះ ។

តើការណ៍ដែលគណៈមន្ត្រីសង្ឃខ្លាចពណ៌ ខៀវ លឿង ក្រហម នេះ វាមានអត្ថន័យ យ៉ាងណាសម្រាប់ “សិទ្ធិសម្រេចវាសនាខ្លួនដោយឯង” របស់ប្រជាជាតិខ្មែរក្រោមនៅដែន ដីកម្ពុជាក្រោម នាពេលបច្ចុប្បន្ន និងអនាគត ?

ខ្មែរក្រោមនៅមិនទាន់មានសិទ្ធិពេញលេញក្នុងការម្រើប្រាស់សិទ្ធិរបស់ខ្លួន៖

ទង់ជាតិកម្ពុជាក្រោម មានការទទួលស្គាល់ពីសំណាក់ខ្មែរក្រោមទូទាំងពិភពលោក និងពីអង្គការប្រជាជាតិគ្មានតំណាង (UNPO) បន្ទាប់ពីសហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោម បាន

ចូលជាសមាជិកនៃអង្គការមួយនេះ កាលពីថ្ងៃទី ១៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០០១ មក ។ សព្វថ្ងៃ ទង់ជាតិកម្ពុជាក្រោមប្រជាជាតិខ្មែរក្រោមនៅក្រៅប្រទេសទូទាំងពិភពលោក ដូចជា សហរដ្ឋអាមេរិក កាណាដា អូស្ត្រាលី នីរ៉ូ-ស៊ីឡែន ប្រទេសនៅអឺរ៉ុប កម្ពុជា និង ថៃ ជាដើម មានសិទ្ធិពេលលេញក្នុងការប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការ ដោយមិនមានរដ្ឋាភិបាល ឬ បុគ្គលណាម្នាក់ហាមឃាត់ឡើយ ។ ផ្ទុយទៅវិញ ទង់ជាតិកម្ពុជាក្រោមជាតំណាងជាតិខ្មែរក្រោម បែរជាមិនមានសិទ្ធិបង្ហាញឡើងនៅលើដែនដីកម្ពុជាក្រោមរបស់ខ្លួនទៅវិញ ។ ម្យ៉ាងទៀត សូម្បីតែទង់ជ័យពុទ្ធសាសនាសោះ ដែលមានពណ៌ ខៀវ លឿង និង ក្រហម ជាពណ៌ នៃទង់ជាតិកម្ពុជាក្រោម ក៏បានធ្វើឱ្យគណៈមន្ត្រីសង្ឃខ្មែរខ្លះ នៅខេត្តព្រះត្រពាំង ខ្លាចផងដែរ ។ នេះឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញថា ទម្ងន់នៃការគាបសង្កត់របស់រដ្ឋាភិបាលបក្សកុម្មុយនិស្ត យូនលើជនជាតិដើមខ្មែរក្រោម នៅតែធ្ងន់សាលាយ៉ាងយូរដដែល ។

ដោយសារទ្រាំលែងបាននឹងការឈឺចាប់ ព្រោះបានឃើញប្រជាជាតិខ្មែរក្រោមកំពុង តែរស់នៅក្នុងភាពភ័យខ្លាចរងទុក្ខខ្លោចផ្សានៅក្រោមនឹងអាណានិគមយូននោះ ព្រះសង្ឃ មួយអង្គបានសរសេរអត្ថបទកំណាព្យមួយមានចំណងជើងថា “**វេទិកាអភ័ព្វ**” ហើយ បង្ហោះនៅលើបណ្តាញសង្គម Facebook ដើម្បីសម្តែងពីព្រះទ័យព្រួយបារម្ភរបស់ព្រះអង្គ ចំពោះទង្វើដែលបុគ្គលមន្ត្រីសង្ឃខេត្តអង្គខ្លះបានបញ្ជាឱ្យរុះរើវេទិកានោះចេញ ។ កំណាព្យ នោះមានសេចក្តីថា៖

**“ វេទិកាស្រស់សម្រស់មានជ័យ
តែបាត់សេរីអប្រិយកំព្រា
ពណ៌ស្រស់រសើតរាយប្រាយប្រាប់រាល់គ្នា
វេទិការងាមានព្យែរនឹងពណ៌ ។
ខៀលឿងក្រហមសហង្សបាទនឹងផ្លែក
តែអ្នកមានភ្នែកមើលខ្មៅជាស
ឃើញបានតែបីនាំឱ្យរីករ
ថាទង់មិនល្អថាខុសអាស្នា “1” ។
វេទិកាបានគេតុបតែងចែងចាំងសមរម្យ
តែទាស់អ្នកធំឱ្យវើឱ្យសា**

¹ អាសនៈ កន្លែងអង្គុយ, ទីអង្គុយ ។

**កន្លែងឱ្យគង់ទ្រង់មិនជ្រះថ្លា
 បែរយកហេតុការណ៍ថាលើក្តៅពេក ។
 នាំគ្នាចុះគង់លង់ក្រោមទាំងអស់
 ចោលវេទិកាស្រស់ប្រាល់ពណ៌ភ្លឺផ្លែក
 កូនចៅបៀមមាត់សង្កត់ទឹកភ្នែក
 បេះដូងស្ទើរបែកស្ពាយខ្លួនជាខ្មែរ ។
 វេទិកាអូនអើយកុំឡើយសោកា
 កុំយំជីវាបាសួនមាសស្នេហ៍
 គេស្តាប់អ្នកហើយត្រាណាត្រឡប់មាសមេ
 អភ័ព្វម៉្លេះទេវេទិការដួល ។ ២១”**

រដ្ឋាភិបាលយួនជាប្រទេសហត្ថលេខីមួយ បានចុះហត្ថលេខាលើសេចក្តីប្រកាសជា
 សកលនៃអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិជនជាតិដើមកាលពីឆ្នាំ ២០០៧ ដោយបាន
 សន្យាថា នឹងផ្តល់សិទ្ធិដល់ជនជាតិដើមគ្រប់រូបនៅក្នុងប្រទេសវៀតណាម ក្នុងនោះមាន
 ខ្មែរក្រោមនៃដែនដីកម្ពុជាក្រោមផងដែរ ឱ្យបានទទួលនូវសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួនដោយ
 គ្មានការគំរាមកំហែងពីសំណាក់អាជ្ញាធរឡើយ ។ ផ្ទុយទៅវិញសេចក្តីប្រកាសជាសកល នៃ
 អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិមនុស្សចំនួន ៣០ មាត្រា និងសិទ្ធិជនជាតិដើមចំនួន ៤៦
 មាត្រា ក្នុងនោះមានមាត្រាចែងអំពី “សិទ្ធិសម្រេចវាសនាខ្លួនដោយខ្លួនឯង” ជាដើម មិន
 ត្រូវបានរដ្ឋាភិបាលយួនអនុវត្តតាមឡើយ ហើយរដ្ឋាភិបាលយួនមានតែការគំរាមកំហែង
 និងធ្វើទុក្ខបុកម្នេញលើជនជាតិដើមខ្មែរក្រោមកាន់តែខ្លាំងជាងមុន ថែមទៀត ។

ខ្យល់ “សិទ្ធិសម្រេចវាសនាខ្លួនដោយខ្លួនឯង” បានបត់បែនកម្ពុជាក្រោម៖

ទោះបី គណៈមន្ត្រីសង្ឃនៅកម្ពុជាក្រោម និងពលរដ្ឋខ្មែរក្រោមខ្លះនៅមានការខ្លាច
 ចំពោះទង់ជាតិកម្ពុជាក្រោម យ៉ាងណាក៏ដោយ តែវាជាចំណុចវិជ្ជមានមួយ នៃការតស៊ូមតិ
 របស់សហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោមនៅក្រៅប្រទេសរយៈពេល ២០ ឆ្នាំកន្លងមកនេះ បានធ្វើឱ្យ
 អន្តរជាតិ ពលរដ្ឋខ្មែរនៅប្រទេសកម្ពុជា និងប្រជាជាតិខ្មែរក្រោមនៅដែនដីកម្ពុជាក្រោម
 បានដឹងយ៉ាងច្បាស់អំពីទង់ជាតិរបស់ខ្លួន ។

កាលពី ២៣ ឆ្នាំមុន គឺនៅខែធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៤ ថ្នាក់ដឹកនាំសហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោម
 បានប្រជុំគ្នានៅ Tampa រដ្ឋ Florida សហរដ្ឋអាមេរិក ដើម្បីបង្កើតទង់ជាតិកម្ពុជាក្រោម
 ហើយ ៧ ឆ្នាំក្រោយមក គឺនៅថ្ងៃទី ១៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០០១ អង្គការប្រជាជាតិគ្មាន

តំណាងហៅកាត់ថា UNPO បានទទួលស្គាល់ទង់ជាតិកម្ពុជាក្រោមជាផ្លូវការ ស្របពេល ដែលអង្គការនេះបានទទួលស្គាល់សហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ជាសមាជិកពេញសិទ្ធិរបស់ខ្លួន នាទីក្រុង Philadelphia សហរដ្ឋអាមេរិក ។ កាលពី ២៣ ឆ្នាំមុន ក្រៅពីសមាជិកនៃ សហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោម មិនសូវមាននរណាបានដឹងថា ខ្មែរក្រោមមានទង់ជាតិរបស់ខ្លួន ឡើយ ប៉ុន្តែបន្ទាប់ពីសហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោមធ្វើការតស៊ូមតិនៅលើឆាកអន្តរជាតិ និង ព្យាយាមផ្សព្វផ្សាយនូវសកម្មភាពរបស់ខ្លួន តាមរយៈវិទ្យុ ទូរទស្សន៍ ព្រឹត្តិបត្រ កាសែត ស៊ីឌី (CD) ចម្រៀងជាតិនិយម ល្ខោននិយាយរឿង ចៅហ្វាយ គុយ វីស៊ីឌី (VCD) និង ឌីវីដឺ (DVD) ទៅដល់ដែនដីកម្ពុជាក្រោមជាបន្តបន្ទាប់ ហើយប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរក្រោមបាន នាំគ្នាគាំទ្រជ្រោងទង់ជាតិរបស់ខ្លួនឡើងនៅគ្រប់ទីកន្លែងក្នុងពិភពលោក ក្នុងនោះ មានការ ធ្វើបាតុកម្ម ជាដើម បានធ្វើឱ្យពលរដ្ឋខ្មែរក្រោមនៅក្នុងស្រុក បានស្គាល់នូវទង់ជាតិរបស់ ខ្លួន បានព្យាបាល “សិទ្ធិមនុស្ស” និងជាពិសេសបានព្យាបាលថា “សិទ្ធិសម្រេចវាសនាខ្លួន ដោយខ្លួនឯង” ជាគោលដៅមួយ ដែលសហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោមកំពុងតែធ្វើដំណើរឆ្ពោះ ទៅកាន់មាតុភូមិកម្ពុជាក្រោម សព្វថ្ងៃ ។ ពីមុន ពេលដែលពលរដ្ឋខ្មែរក្រោមនៅក្នុងស្រុក មិនទាន់មានអ៊ិនធើណិត និង Facebook នោះ សហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោមបានព្យាយាម រកគ្រប់មធ្យោបាយក្នុងការបញ្ជូនព័ត៌មានរបស់ខ្លួនទៅដែនដីកម្ពុជាក្រោម តាមរយៈច្រក ព្រំដែននៃប្រទេសកម្ពុជា ដើម្បីឱ្យពលរដ្ឋខ្មែរក្រោមបានជ្រាប ។ មកដល់ឆ្នាំ ២០១៧ នេះ លទ្ធផលនៃការតស៊ូនោះទទួលបានផ្លែផ្កាគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ។ ផ្លែផ្កាដែលយើងបាន និង កំពុងតែមើលឃើញនោះ គឺបុន្នានឆ្នាំមកនេះ រដ្ឋាភិបាលយួនបានចាប់ផ្តើមផ្តើមនឹងពណ៌ ខៀវ លឿង ក្រហម ហើយដើរតំរាមព្រះសង្ឃខ្មែរក្រោមគ្រប់ទីកន្លែង ។ ម៉្យាងទៀត ពីថ្ងៃ ប្រឡងយកសញ្ញាបត្រថ្នាក់ពុទ្ធិកវិទ្យាល័យបឋមភូមិ និងទុតិយភូមិ នៅខេត្តព្រះត្រពាំង កាលពីសប្តាហ៍កន្លងទៅនេះ គណៈមន្ត្រីសង្ឃបាននាំគ្នាចុះពីវេទិកាដោយសារផ្តើមនឹង ពណ៌ ខៀវ លឿង ក្រហម នៅក្នុងទង់ជ័យពុទ្ធសាសនា ជាសញ្ញាមួយបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថា មន្ត្រីសង្ឃ និងពលរដ្ឋខ្មែរក្រោមគ្រប់អង្គ និងរូបបានដឹងហើយថា ខ្មែរក្រោមខ្លួនឯងមាន ទង់ជាតិតំណាងជាតិខ្លួននឹងគេដែរ គឺមិនមែនទង់ពណ៌ក្រហមផ្កាយលឿងរបស់យួននោះ ទេ ។ ទោះបីពេលនេះពលរដ្ឋនៅក្នុងស្រុកខ្លះនៅផ្តើមនឹងទង់ជាតិរបស់ខ្លួនយ៉ាងណាក៏ ដោយ តែសហព័ន្ធខ្មែរកម្ពុជាក្រោមបានទទួលជោគជ័យនៅលើដំណាក់កាលមួយ គឺបាន ធ្វើឱ្យពលរដ្ឋខ្មែរក្រោមក្នុងស្រុកបានដឹងអំពីអ្វី ដែលជាតិរបស់ខ្លួនចង់បាននាពេលអនាគត ហើយ ។

ធម្មតា ការធ្វើបដិវត្តដើម្បីផ្តល់រំលឹរបបផ្តាច់ការអ្វីមួយ ឬការតស៊ូមតិដើម្បីផ្លាស់ ប្តូរសង្គមណាមួយ ឬក៏ការធ្វើចលនាដើម្បីផ្លាស់ប្តូរគំនិតអ្វីមួយ វាត្រូវចំណាយពេលវេលា

យូរណាស់ដើម្បីបានឈានដល់គោលដៅ ។ ដូចជាស្ថានភាពកម្ពុជាក្រោម សព្វថ្ងៃ ប្រជាជាតិខ្មែរក្រោមនៅក្នុងស្រុកកំពុងតែនៅក្រោមនឹមត្រួតត្រារបស់អាណានិគមយួន ហើយរដ្ឋាភិបាលយួនកំពុងតែលាងខូរក្បាលយុវជនខ្មែរក្រោមឱ្យភ្លេចនូវប្រវត្តិរបស់ខ្លួនតាមរយៈការសិក្សានៅតាមសាលារៀនយួន ដើម្បីធ្វើឱ្យកូនចៅខ្មែរក្រោមជំនាន់ក្រោយក្លាយទៅជាយួនតាមគំនិតរបស់ ហូ ជី មិញ ថា “ដប់ឆ្នាំដាំដើមឈើ មួយរយឆ្នាំដាំមនុស្ស” ។ ដូច្នោះដើម្បីបានឈានដល់គោលដៅ “សិទ្ធិសម្រេចវាសនាខ្លួនដោយខ្លួនឯង” នោះ គឺយើងត្រូវការប្រើពេលវេលាមួយសម្រាប់ធ្វើបដិវត្តផ្លាស់ប្តូរគំនិតយុវជន ព្រះសង្ឃ និងពលរដ្ឋខ្មែរក្រោមគ្រប់រូបឱ្យប្តូរគំនិតពីការភ័យខ្លាចទៅជាភ្នាក់ងារ ក្នុងការប្រើប្រាស់នូវសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួនស្របតាមច្បាប់ និងតាមសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពី **សិទ្ធិជនជាតិដើម** និង **សិទ្ធិមនុស្ស** របស់អង្គការសហប្រជាជាតិក្នុងនាមខ្លួនជាម្ចាស់ស្រុក នៃដែនដីកម្ពុជាក្រោមជាមុនសិន ។ ពេលដែលពលរដ្ឋខ្មែរក្រោមម្នាក់ៗបានស្គាល់នូវសិទ្ធិរបស់ខ្លួន និងបានស្គាល់នូវពង្សាវតាររបស់ខ្លួនហើយ ពួកគេនឹងហ៊ានធ្វើអ្វីគ្រប់យ៉ាងដើម្បីបុព្វហេតុការពារនូវជាតិរបស់ខ្លួនឱ្យបានគង់វង្សដោយមិនមានអំណាចអ្វីមកទប់ស្កាត់បានឡើយ ។